

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-és szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 182. szám.

Péntek, augusztus 10.

A drágaság.

— augusztus 10.

Országszerte nagy a feljajdulás az ijesztő módon növekedő drágaság miatt. Hiába van jó termésünk, az élelmiszerek ára egyre emelkedik.

Két évvel előbb a nagy szárazság miatt nem volt elég takarmánya a gazdáknak; igyekeztek tehát marhaállományukat eladni. Ennek az eljárásnak a következménye, hogy most egyre érezhetőbbé válik a vágómarha hiánya. Ehhez járult a szerbiai határ elzárása, amely ugyancsak felszoktatta a hus árát.

Alig van városa az országnak, ahol tanácskozások ne folynának a drágaság valamelyes enyhítése céljából. A fővárosban is legutóbb népgyűlés keretében vitatták meg a legszükségesebb teendőket. Csak nálunk, a boldog Nagybecskerek városában nem történt semmi, mintha mi a drágaság nyomasztó voltát egyáltalán nem is éreznők. Vagy csupa milliomosok laknak minálunk, vagy nagyon olcsó itt minden; mert eddig semmi nyomát nem találjuk, hogy akár a hatóság, akár maga a társadalom mozgalmat indítanának piacunk viszonyainak a rendezése céljából.

A becskerei drágaság nem mai keletű. Már többször rámutattunk arra, hogy Becskerek az ország egyik legdrágább városa s nem hallottuk eddig, hogy a mi városi hatóságunk érdemesnek tartotta volna komolyan foglalkozni a város élelmiszeri viszonyaival. Pedig a város tanácsa elévülhetetlen érdemeit szerezte magának, ha végre-valahára tudna valami módot találni a piac hallatlan drágaságának a csökkentésére. Utóvégre nem kívánhatjuk, hogy csupa közgazdasági kapacitás üljön a város tanácstermében; de annyit várhatunk tőlük, hogy felismerjék a város lakosságának a szükségleteit és reformokat teremtsenek, amelyek képesek lesznek ellensúlyozni azt a vesze-

delmet, amely gyökerében támadja meg városunk fejlődését.

A város képviselőit is csodáljuk. Sok kisebb ügygel a legnagyobb komolysággal foglalkoznak, de az nem jut eszükbe, hogy végre komolyan feladatává tegyék a város hatóságának a közlelmiszeri ügyét. Mi végre ülnek ott a közgyűléseken, ha egyetlen okos eszmével nem tudnak előállni? Küldjenek ki hozzáértő egyénekből bizottságot, amely tanácskozás tárgyává teszi, hogy mit kéne cselekedni a nagybecskerei piac drágaságának a megszüntetésére. Tegyék meg ezt annyiival inkább, mert a város tanácsától, amint láthatják, hiába várnak kezdeményezést.

Ime más városok meg sem közelítik a mi piaci árainkat és máris nagy a mozgólódás mindenfelé, hogy a szertelen drágaságon enyhítsenek. Csak mi nem teszünk semmit, mintha minden a legnagyobb rendben volna és nem saját boldogulásunk feltételeiről van szó. Ha most, a nyár derekán, már a megélhetés gondoljai tolakodnak előtérbe, mi lesz velünk a télen, amikor a szegénység és nyomor száz alakban mutogatja a maga meztelenségét?

Jó lesz ezen egy kissé gondolkodni, míg késő nem lesz.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déli 1/6 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/3-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Augusztus 13. Közig. bizottság ülése.

Augusztus 28. Szerb egyházi dalárda zászlószentelése.

— A király hetvenhat éves. A király e hó 18-án üli meg születésének hetvenhatodik évfordulóját. Ez alkalomból az évforduló napján a

nagybecskerei róm. kath. templomban ünnepi istentisztelet lesz, előtte való nap augusztus hó 17-én délután 6 órakor az izr. hitközség templomában lesz ünnepi istentisztelet.

— A magántisztviselők vasárnapi munkaszünete. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter most válaszolt a Magántisztviselők Országos Szövetségének arra a fölterjesztésére, amelyben a jégkárbiztosító irodák vasárnapi munkaszünetének felfüggesztése ellen szólal föl s amelyben egyszersmind állást foglalt a teljes vasárnapi munkaszünetet csorbító minden kivételes intézkedés ellen. A miniszter most érkezett leiratában kijelenti, hogy a szövetségnek a kérdést megvilágító álláspontját tudomásul vette s alkalomadtán föl is fogja használni. Meltányosnak találta és szívesen vette a szövetségnek azt a kérelmét is, hogy a jövőben azokban az esetekben, amelyekben a magántisztviselők akár összességét, akár csak egy részét érintő kérdésekről van szó, e kérdésekre nézve a magántisztviselők érdekképviselete is meghallgattassék. Az Országos Szövetség abbéli kérelmének azonban, hogy a jégkárbiztosító vasárnapi munkaszünetét felfüggesztő rendeletét vonja vissza, nem tehet eleget. Egyébiránt kijelenti a miniszter, hogy a vasárnapi kárbecslés szüksége csak kivételes esetekben fordul elő, a rendelet csak kivételesen érinti a munkaszünet elvét.

— Visszatért kivándorlók. Ugy látszik, Amerika mégsem az a tejjel-mézzel folyó Kánaán, amelynek a kivándorlói ügynökök hirdetik. Erre vall az, hogy Temes- és Torontál-vármegyékbe az utolsó hónapokban néhány száz 19—22 éves kivándorló érkezett vissza, akik 1901—1905-ben hagyták el az országot. Azt hiték, hogy erejüket és fiatalágukat jobban értékesíthetik a dollárok hazájában, mint szülőföldjükön. Odakünn keserűen csalódtak reményeikben — s ez indította őket arra, hogy visszatérjenek Magyarországra. A visszatértek nagy részét — akik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget — októberben besorozzák.

— Nem kell az iparospálya. Hogy a mai korban mennyire tulteng az ugynevezett uri pályákra való törekvés és hogy a szülők a legnagyobb áldozatokkal, keserves küzdelmekkel azon igyekeznek, hogy a gyerekeikből „ur” legyen, azt kiáltóan bizonyítja egy nagybecskerei példa. A városnak ugyanis már hat év óta van két ingyenes alapítványi helye a temesvári vas-

A „TORONTÁL” tárcája.

A harmadik intés.

Amily igaz, hogy Belizaire a nevem s ebben a pillanatban gyalumat a kezemben tartom. — ha Thiers papa azt hiszi, hogy a jó lecke, amit nekünk éppen adott, valamit használni fog, akkor a párisi népet nem ismeri. Lássá uram, tömegekben lehetnek le bennünket, deportálhatnak, exportálhatnak, akár a heringeket hajókba gyömöszölhetnek, a párisi szereti a zendülést s ehhez való szeretetét senki el nem veheti tőle. Már ez a vérben van így. Mit mond ön? Nem annyira a politika az, ami minket elragad, mint inkább a lárma, melylyel ez együtt jár. A műhelyek be vannak zárva; a gyűlések, a tombolás s aztán még valami, amit nem tudok röviden meghatározni.

Ennek megértésére hozzám hasonlóan a rue d'Orillon egyik asztalosműhelyében kell születni s a nyolcadik életévtől a tizenötödikig — ily sokáig tartott az én inaskodásom — gyaluforgó csal megöltött kékizécsit kell huzni a Faubourgon végig. Valóban! Mondhatom önnek, hogy én abban az időben forradalmakban vettem részt.

Még egészen kicsiny voltam, valóságos tökmag emberke; de ha Párisban valami történt, meg lehet győződve, hogy én ott voltam. Az ilyen eseteket majdnem mindig előre tudtam. Amikor láttam, hogy a Faubourgon a munkások karonfogva járnak s az egész utca szélességét elfoglalják, az asszonyok az ajtóknál pletykálnak és gesztikulálnak s láttam a barriere-k felől közelgő embertömegeket, akkor így szóltam magamban, mialatt kocsi raktam forgócsaimat; Helyes, csak rajta! Már kezdődik...

És tényleg, a dolog mindig beütött. Este, mikor hazatértem, a műhelyeket zsufolyva találtam; apám barátai a gyalupad mellett politikáról beszéltek, a szomszédok behozták neki az újságokat. Az időben ugyanis még nem voltak krajcáros újságok, mint most. Ha újságra volt szükség, akkor egy-egy házban pénzt szedtek össze, akár valami adót s az újságot egyik emeletről a másikra adták... Belizaire papa, aki a dolgok ellenére is mindig tovább dolgozott, dühöngve lökte végig a deszkákon gyaluját, mikor a híreket hallotta; emlékszem, hogy anyám, mikor ilyen napokon asztalhoz ültünk, sohasem mu'asztotta el így szólni hozzánk:

— Jók legyetek, gyerekek... apa haragos kedvében van, ma politikával foglalkozik.

Én, ezt ön bizonyára gondolta is, az átkozott politikához nem igen értettem. Mindazonáltal voltak egyes szavak, melyeket oly gyakran hallottam, hogy végre is megragadtak fejemben. Így például:

— Ez a gyalázatos Guizot Genfben ment! — Valójában nem tudtam, ki az a Guizot, sem azt, mit jelent, hogy Genfben ment, de ez mindig volt, másokkal egyetemben ismételttem: — Guizot bitangjai... Guizot bitangjai...

És annál vitézebbül szidtam és soroztam a csöcselék közé a szegény Guizot urat, mivel gondolatban összetévesztettem őt azzal a gaz városi rendőrrel, akinek a rue d'Orillon sarkán volt az állomása s aki az én kézikocsim miatt mindig kellemetlenségeket szerzett nekem. Az egész városnegyedben senki sem szívelhette a vörösféjű alakot. A kutyák, a gyerekek, a lakók egyhangulag gyűlölték. Csak a borkereskedő adott neki néha a félig nyitott ajtó mögött egy-egy pohár bort, hogy ezzel magához édesgesse. A nagyfejű vörös ember zajtalanul lopódzott oda, jobbra és balra körülnézett, hogy nincs-e feljebbvalója a közelben, majd végigvizsgálta az arrajárókat s aztán... supp! Soba életemben nem láttam, hogy valaki egy pohár bort olyan gyorsan lenyeljen, mint ő. Boszunk műve volt, hogy ki-

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testerőt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

és fémipari szakiskolánál, ahol értelmes ipari szakembereket képeznek ki, ilyen alapítványokból ingyen. A fiuból, aki odakerül, jókeresetű iparos ember lehet, szorgalmával idővel sokkal gondtalanabb élethez juthat, mint akárhányszok-sok esztendeig az egyetemet koptatott, kis fizetésű hivatalokban megkopaszodott „ur”. Ismételtjük ingyen juthat a fiu kiképzéshez és mégis senkinek sem kell. A város, mint minden évben, az idén is pályázatot hirdetett erre a két alapítványi helyre s a pályázat most lejárt, de nem akadt egyetlen pályázó sem, hogy az alapítványt elnyerje. Azt hisszük alig kell szomorubb példa arra a nagyzási hóbotra — másnak nem is lehet nevezni — mely a szülőket eltölti, hogy fiaikból minden áron ugynevezett urakat neveljenek, nélkülözések, adósság, nem egyszer a bűn árán is. Hogy ennek a gondolkodásmódnak mi lesz a vége, nem tudni, de jó aligha.

— **Szállítások kisiparosoknak.** A közös hadügyminisztérium bakancsokat, csizmákat és különféle bőrfelszerelési cikkeket, nevezetesen: töltenytáskákat, szijákat, kardkötőket stb., melyek az 1907. évi rendes szükségletből a magyar ipar részére fentartott hányad egy részét képezik, kisiparosoknál szándékozik beszerezni. Az 1. korona bélyeggel ellátott ajánlatok temes-, torontál- és krassó-szörényvármegyei iparosok részéről a temesvári kereskedelmi és iparkamaránál folyó évi szeptember hó 7-én déli 12 óráig nyújtandók be, ahol is az ajánlati minta, valamint a szállítandó cikkekről és szállítási árakról szóló jegyzék megtekinthető. E helyütt a kamara a nyerteseket és szijgyártókat külön is figyelmezteti, hogy az összes szíjneműek szállítására, tehát olyanokéra is pályázhatnak, melyeknél kevesebb nyereség érhető el, mert különben a szállításban egyáltalában nem lesznek részesíthetők.

— **Éjjeli égi háboru.** Meteor csomópontjai, amelyek júliusban cserbenhagyták a kitérő magyar időjóst, augusztusra kárpótolni akarják őt, mert az eddig jelzett csomópontok szinte matematikai pontossággal bekövetkeztek. Az augusztus 6-ikára jelzett csomópont ugyanaznap meghozta a változást s a kánikulai forróság lehült, most pedig a holnapi csomópont hatása még nagyobb változással köszönt be. Az éjszaka ugyanis olyan cifra égi háboru és zivatar köszöntött ránk, amit ritkán lehet tapasztalni. Az esti órákban még senki sem sejtette, mert nyári meleggel, felhőtlen éggel borult ránk az esti homály. Tizenegy óra tájban azonban fölvonultak a csillagos égi mezőre a sűrű gomolygó nyári felhők s megindult az égi csata nagy villámlással és menydörgéssel, melyet azután heves zápor kísért. Az éjszakai égi háboru szokatlanul heves és hosszú tartamu volt, mert tizenegy óra hajnali három óráig egyre háborgott az ég, az eső pedig reggel is alig szűnt meg. Az égi háboru hatása meglátszik a levegő hőmértékén is, mert a teg-

napi 30—35 fokos meleg ma egyszeribe 20 fokra hűvösödött.

Az éjszakai égi háboru hevességét mi sem mutatja jobban, minthogy tüzet és emberhalált is okozott. A szerencsétlenség színhelye a külterlen a zsigmondfalvai soron volt. A Stageschmidt-féle téglagyárral átellenben terült el Minya Gyóka földmives szérűskertje, amely most telve van szalmakazalakkal. E szérűskert közvetlen szomszédságában pedig Ikity Dusan háza áll, amelyben jelenleg Kuzmanov Gáca, egy öreg, világtalan koldus lakik a feleségével. Két óra tájban, amikor a zivatar már elérte tetőpontját, a villám belesapott egy szalmakazalba s nyílegyenes irányban áteikázott a mezőn egészen a Béga tulsó oldalára, ahol szintén belevágódott egy másik szalmakazalba, közben megérintve az eresz alatt alvó koldust és feleségét. Az öreg vak embert a villám kereszttűl járta s ott a helyszínen nyomban meg is halt. A felesége csak eszméletét vesztette el a szörnyű pillanatban, később azonban magához tért és most már veszélyen kívül van. Időközben a szalmakazalából hatalmas lángok csapódtak ki s a teljes felszereléssel megjelent tűzoltóság hozzáfogott az oltáshoz. A tűzoltók helyzetét azonban rendkívül megnehezítette az a körülmény, hogy megosztva, két helyen kellett működniük s hogy a többi szérűskertekben is egymás mellett hatalmas szalmakazalok voltak elhelyezve s így minden pillanatban attól lehetett tartani, hogy az egész környék lángba borul. Szerencsére segített az oltásban az éjjeli medveség s több órai megfeszített munka után mégis sikerült a veszélyt lokalizálni úgy, hogy a szérűskert tulajdonosa aránylag csekély kárral menekült meg az éjjeli égi háborúból.

— **Tanárjelöltből fodrászsegéd.** A társadalom hivatott és kevésbé hivatott filozófusai megdöbbenve nézik azt a szellemi proletáriátust, amelyet iskoláink az utolsó évtized alatt neveltek. Az iskola produktivitása valósággal abban merül ki, hogy egész generációkat nevel az éhenhalásnak. Csak meg kell figyelni azokat az életpályákat, amelyekhez az iskola jelöli meg az utat: mennyi gond, vesződség, tülekedés és nélkülözés jelzi e pályák mértékföldköveit. Ott vannak a tulzsfolt orvosai, ügyvédi és hivatalnoki pályák. A tanári és tanítói pályáról nem is beszélve, a melyekről köztudomású, hogy egyetlen megüresedett katedrara százszámra akad pályázó. Ezek az élethivatásokon kívül a megélhetési utaknak, pályáknak egész csatornahálózata van, a melyeken a boldogulás révén evezhet az ember. Csak annyi praktikus érzéket kell a pályaválasztás előtt álló ifjakba belenevelni, hogy meglássák, mennyi nélkülözés, diplomás ember, a pályázati reményeségek sovány malasztján élő „uri proletár” tapossa egymás tyukszemét akkor, amikor annyi tisztességes pálya van, amely biztosítja a boldogulást, a biztos megélhetést. Ezt kell szem előtt tartani,

amikor az a kérdés merül föl, hogy milyen pályát válasszon az életküzdőlembé induló ifju nemzedék. Erre a kérdésre most frappánsul adta meg a feleletet egy aradi fiatalember, Gruber Istvánnak, a legismertebb és legtekintélyesebb aradi fodrászmesternek a fiáról van szó. Amikor az ifju gimnáziumi tanulmányait végezte Aradon, előrelátó atya ugyanakkor beíratta tanoncának az iparostületbe és kitanította a fodrászmesterségre. A gimnázium mellett a fiatal Gruber tanulta a fodrászszágot és annak rendje és módja szerint fölszabadult mint fodrászsegéd, majd letette az érettségi vizsgálatot és azután tanári pályára lépett. Az egyetemen minden szigorlatot sikerrel tett le s most már csak a képesítő vizsgája hiányzik, amit tudvalevőleg mint működő helyettes-tanárnak szokás megszerezni. A tanárjelölt várta is kineveztetését valamelyik helyettes-tanári állásra, de a siker minden reménye nélkül. A több havi reménytelen várakozás után belátta, hogy miután nincs protekciója, egyhamar nem tud érvényesülni, mivel előtte százan és százan tülekednek a kenyérért, olyanok, akik több reménységgel indultak a küzdőlembé. Gondolt tehát egy nagyot — és mondhatni, igen helyes — a fiatalember, hazajött a szüleihez és atyjával, a fodrászmesterrel bejelentette magát az iparostületbe mint fodrászsegédet. Már be is lépett a jól jövedelmező üzletbe és folytatni fogja apja mesterségét. Kitérő lecke ez a szülőknél. Azoknak, akiknek derogál, ha fiaikat iparosoknak, vagy kereskedőknél kell nevelniük.

— **A nyomdász mulatság.** A „Pest” szálloda összes helyiségeiben holnap megtartandó nyomdász-mulatságra már meglette a rendező-bizottság az összes előkészületeket. A tombolajátékkal egybekötött mulatság már eddig is nagy érdeklődést keltett s a jelek szerint a nyomdász szakszervezet tömegesen látogatott kellemes estélyben fogja részesíteni a közönséget. A táncestély sikerének nagyban kedvez az a körülmény is, hogy a „Pest” szálloda átalakítási munkálatai most már befejeződtek s így kedvezőtlen időjárás esetén is tágas helyiségek állanak rendelkezésre. A jótékony célú mulatságra újabb a következők ajándékoztak szebbnél-szebb tombolajátékokat: Wehner György, Erdélyi Eleonóra, Szokk Péterné, Praszák testvérek, Watzka F., Maltet Éva, Giljum Anna, Ormódi Miklós, Pfeiffer Tivadár, Holtz-mayer Erzsébet, Stoffle Ilona, Mosó István, Horváth Zsófia, Oszuszkay András, Fáy Anna, Kaffi Katica, Feketics Erzsébet.

— **Gyilkos kerékpáros.** Jelentettük, hogy Ószivácon egy kerékpáros-társaság összeültözött egy másik kerékpáros-társasággal s veszekedés közben az egyik kerékpáros lelőtte a másikat. A véres esetről most újabb a következőket írják: A tragikusan véget ért Ewinder Frigyes kerékpáros gyilkosát Kulán, Guszmann Lipót kulai kereskedősegéd személyében elfogták és Ósziváca kisérték. A 17 éves nyulánk barna fiu így adta elő esetét: Zomborból kerékpároztam hazafelé. Az ósziváci uton három kerékpárossal találkoztam, akik az ut egész szélességét elfoglalták és nem akartak keresztül engedni. Alig tudtam kikerülni őket, de mégis megtörtént. Kikerültem őket, de össze is szólalkoztam velük. Egyik

vártuk azt a pillanatot, amikor könyökét fel-emelte s hátulról közeledve, elkialtottuk magunkat: — Vigyázzon bácsi! . . . Jön az ellenőr.

A párisi nép már olyan, hogy a rendőrről mindent ráfog. Szokássá váltik, hogy gyűlöljék a szegény ördögöket s úgy bánjanak velük, mint a kutyaival. A miniszterek ostobaságokat követnek el s a rendőrök bűnhődnek; ha aztán egy rendes forradalom üt ki, a miniszterek esétálnak Versaillesbe s a városi rendőrök a kanálisba . . .

Hogy a szavamra visszatérjek, mibelyt Párisban valami történt, én egyike voltam az elsőknél, kik utána jártak a dolognak. Ilyen napokban a városrész összes ifjai összesereglettek s együtt mentek a Faubourgon végig. Kiáltások hangzottak:

— A rue Montmartrén van . . . nem! . . . a Porte-Saint-Denis-nél.

Egyesek, kik amaz irányban szaladtak dühöngve tértek vissza, mert arra nem juthattak át. A házak kapuját bezárták. Mindez nekünk a fejünkbe szállt. Énekelünk, összeültöztünk a járókelőkkel úgy, hogy áruikat, kosaraikat, mint a hirtelen erős szél idején, fel kellett a földről kapkodniuk.

Ha elértünk a kanálishoz, a zsilipek hidjai néha már meg voltak fordítva. Kétfogatu kocsik, teherszekerek nem juthattak tovább. A kocsisok káromkodtak, az egész világ izgatottságban volt. Mi, gyerekek átvágtuk ilyenkor futólépésben a hidsort, mely akkoriban a Faubourg-t a rue du Temple-től elválasztotta s így kiértünk a boulevard-ra.

Hushagyó kedden vagy forradalmi napokon a boulevard képe nagy mulattató. Kocsit alig látni. Galoppban lehetne az egész hosszú utat végigrohanni. Ha mi megjelentünk, az utcai árusok már tudták mit jelent ez s gyorsan elzárták

cókmókjaikat. Hallható volt, hogy a kirakatok redőnyeit lebecsájják. Ha azonban az árusok biztonságba voltak helyezve, az árusok mégis üzletük ajtaja előtt, a járdán maradtak, mivel a párisiakban a kíváncsiság mindennél erősebb. Végre megpillantottunk egy fekete tömeget a tolongó, zajongó sokaságot. Tehát ott volt! . . . Hogy azonban mindent jól láthassunk, az első sorban kellett állnunk. Ekkor jötték csak a fejbalegyintések. Olyképpen, hogy az ember alapon telakodott, lököldött s az előtte levők lába alatt bujt, végre ez élre értünk . . . Ha aztán az első sorban jó helyünk volt, akkor föllélegettünk s büszkék voltunk. Valóban a színjáték megérte a fáradságot. Mert lássa, a színházban, ha Bocage vagy Mélinque játszott, sohasem éreztem olyan szívdobogást, mint mikor az utca másik végén, a kicsiny, szabad helyen feltűnni láttam a díszöves rendőrbiztosot.

A többiek kiabáltak: A biztos! A biztos! Én mitse szóltam, ajkamba haraptam; az aggodalomtól-e, vagy gyönyörűségtől, már nem tudom. Szívemben azonban így szóltam magamhoz.

— A biztos itt van . . . Jól vigyázz magadra, jönnek a füttykösök . . . kemény ütések . . .

Nem annyira a verés gondolata tartott oly hatalmasan leköve, mint inkább az a rendőri fenegyerek; fekete frakkja körül övet viselt, fején magas kalapot. Olyan volt, mintha feljebbvalóhoz készülne, hogy jelentést tegyen; nagy hatást keltett.

Dobpergés után a biztos belekezdett valaminek a ledarálásába. Mivel messzire volt tőlünk, szava a nagy csend ellenére is elveszett a levegőben; nem hallhattunk egyebet, csak: Mm . . . mn . . . mn . . .

A csoportosulásról szóló törvényt azonban mi is ép úgy ismertük, mint jó maga. Jól tudtuk,

hogy háromszori figyelmeztetéshez van jogunk, mielőtt az ütlegetés következnék. Az első ízben senki sem mozdult a helyéről. Mindenki zsebre-tett kezekkel nyugodtan állva maradt. A második dobpergésnél azonban már kissé elzöldültek az arcok, jobbra és balra tekintgettünk, hogy kikémléljük, merre lehet kibujni . . . A harmadik dobpergésnél, rukk! Ekkor következett a szétrebbezés, hasonlóan egy fogócsereghez és kiabálás, nyávogás, kalapok, kötények, sapkák röpülése a levegőben. Mögöttünk a felemelt botok; zuhogtak az ütések. Igazán, semmiféle színházi előadás nem járhatott ily izgatottsággal. Nyolc napot át mesélt erről egyik a másiknak s büszkéek voltak azok, akik elmondhatták:

— Én hallottam a harmadik felszólítást! Persze be kell vallanom, hogy ennél a játéknál az ember néha a bőrét is kockáztatta. Képzeld, egy napon főnn Saint Eustache szögletében, nem tudom, hogyan számolt a biztos, de mindjárt a második dobpergés után ránk rontottak magasra emelt füttykösökkel a községi gardisták. Nem maradtam állva. De bármennyire is kinyújtottam apró lábaimat, azoknak a hosszú ördögöknek egyike elkeseredetten haragudott rám s oly kitartóan sarkomban volt, de oly kitartóan, hogy miután botja két-háromszor a fülem körül zugott, végre is fejemen éreztem az ütéseket. Egék! A javából volt valamennyi. Soha életemben nem akadt dolgom oly veszedelmes ütőszerszámmal . . . Összetört ábrázattal vittek haza s ha ön azt hiszi, hogy az eset engem megjavított . . . Az ám! Mindannyiszor, mikor szegény Belisaire mama hideg borogatást rakott rám, hangosan felkiáltottam:

— Én nem vagyok bűnös . . . Az a komisz biztos becsapott bennünket . . . csak két felszólítást intézett hozzánk.

Alphonse Daudet.

kó
pá
bó
ny
sel
pis
ter
a
utá
ter
ma
for
pon
ner
Cse
col
Ew
rög
fiat
elló
tár
jed
bár
nem

tik
regg
a H
vár-
köve
gyár
hette
kato
hető
Az

Falk
föhl
lón
szikr
csak
Mire
term
suly
nagy

titott
lós te
ságn
hogy
A tüz
több
biztos

jelent
tegnap
térén
József
nevű fi
meleg
paranc
jen el
a fiu
gányá
robogó
melyet
stein,
gyermé
de ma
fejen t
volt, h
A holn
gyanút
beesett
A gyer
rájába

küszöbe
adnak
tizenny
ben jár
kellott v
mas né
kocsikok
azonban
összees
lakodal
szerenc
uton me
csakhar
általáno

Karabás
temesvá
skart v
husz-hu
ajánlók
rendkívü
szivesen
ember
amerre s
magyarr
kisérője
vissza a
Karabás
Karabás.

közülök elment. Kettő ott maradt. Én kerék-páromra ültem és fáradalmaim kipihenése céljából a közelben levő bolgár kertészekhez kerékpároztam. Alig értem oda, Kuhár Gáspár is nyomban odaért egyik társával, Ewinger Frigyes-sel. Kuhár Gáspár megütött, én erre forgópisztolyomat előrántottam és két lövést tettem. Az első golyó Kuhár arcába furódott, a másik Ewinger Frigyes mellébe, a lövések után kerékpáromra ültem újból s Kulára mentem, ahol e mai napon letartóztattak. Guszmán arra a kérdésre, hogy miért hord magánál forgópisztolyt, azt felelte, hogy utra védelmi szempontból mindig visz fegyvert magával. Guszmán nem tudta, hogy a második golyó halálos volt. Csak Ószivácon értesült arról. A megejtett boncolás megállapította, hogy a halált hozó golyó Ewinger Frigyes tüdejét két helyen is átfúrta s rögtön halált okozott. A szerencsétlen véget ért fiatal embert ép aznap temették, amikor gyilkosát elfogták. Azon kérdésre, hogy nem látott-e támadóknál is fegyvert, mert ez a hír van elterjedve, hogy önök is volt forgópisztoly, bűnbánólag, könybelábadó szemmel mondja, hogy nem tudja, nem látott.

Nagy tüzek a délvídeken. Lugosról jelentik, hogy ott nagy tűzvész pusztított. A kora reggeli órákban, eddig ismeretlen okból kigyulladt a Holzner István tulajdonát képező és a Temesvári-úton levő nagy téglagyár, mely a heves szél következtében jóformán teljesen leégett. Hogy a gyár egyrészt a nagy szélben mégis megmenthették, csak a gyorsan a helyszínen megjelent katonaság fáradhatatlan mentési akciójának köszönhető. A kárt közel 100.000 koronára becsülik. Az épületek és gépek biztosítva voltak.

A másik nagy tűz az Araddal szomszédos Fakerten pusztított tegnapelőtt, ahol a határban fölhalmozott egész termés a lángok martalékává lőn. A tüzet, melyet egy cséplőgépből kipattant szikra okozott, délután 3 órakor vették észre és csak esti hat órakor kértek Aradról segítséget. Mire az aradi tűzoltóság odaérkezett, az egész termés elhamvadt. Az elhamvadt buzamennyiség súlyszerint körülbelül ötezer méterháza, husz nagygazda idei termése.

Tegnapelőtt délután Temes-Ságon is pusztított a vörös kakas. Ezúttal Kannengiesser Miklós termése égett el és csakis a község lakosságának önfeláldozó segítségének köszönhető, hogy a tűz továbbterjedését megtudták akadályozni. A tűz elhamvasztott egy aratógépet is. A kárt több ezer koronára becsülik, mely azonban a biztosított összegből megtérül.

A villamos áldozata. Mint Temesvárról jelentik, halálos végű szerencsétlenség történt tegnap délben a gyárvárosi Szénatéren. A Szénatéren ugyanis napok óta dinnyét árul Kukulander Józsefné és állandóan mellette volt 2 éves Miksa nevű fia. Tegnap délben az asszony, aki a nagy melegtől elbágyadt, aludni dőlt, de előbb szigorúan parancsolt a fiára, hogy egy pillanatra se menjen el az oldala mellől. Alig aludt el az asszony, a fiu felkelt és egyenesen a villamos-vasut vágányai közé ment játszani. Ebben a percben robogott arra a 3. sz. villamos vasuti kocsi, a melyet Openstein J. kocsivezető vezetett. Openstein, amint meglátta a vágányok közt cselezkáló gyermeket, azonnal megállította a kocsit — de már késő volt, mert a kocsi védődeszkája fején ütötte a kis fiut és ez az ütés oly heves volt, hogy a szerencsétlen gyermek szörnyet halt. A holttest körül nagy esőddület támadt, amely a gyanútalanul alvó anyát is felkeltette, ki kétségbeesetten, jajveszékelve hallotta a halálos hírt. A gyermeket a gyárvárosi temető halottaskamrájába szállították.

Halál az esküvő előtt. Egy, a boldogság küszöbén levő fiatal leányok tragikus végéről adnak hírt Bajáról. Stiglitz Matild, egy tizennyolc éves bajai leány már esztendeje jegyben járt egy ottani kereskedővel s tegnapelőtt kellett volna megtartani az esküvőt. A lakodalmas nép, a menyasszonnyal és vőlegénnyel kocsikon a templom felé hajtottak, utközben azonban a menyasszony hirtelen rosszul lett s összeesett a kocsiban. Mielőtt a megrémült lakodalmas nép segítségére sietett volna, a szerencsétlen menyasszony az oltárhoz vezető úton meghalt. A megrázó, tragikus esetnek híre csakhamar elterjedt a városban s mindenütt általános sajnálkozást keltett.

Az erszény. Kellemetlen emlékü marad Karabás Milán dobriai 40 éves földmivésnek a temesvári országos vásár. Karabáshoz, aki ökröket akart vásárolni, a vásártéren csatlakozott egy husz-huszonkét éves szőke fiatalember, aki ajánlkozott, hogy elvezeti egy olyan helyre, ahol rendkívül olcsón lehet ökröket kapni. Karabás szívesen fogadta az ismeretlen ajánlatát; a fiatalember a vásártér végére vezette Karabást, amerre senki járt. Egyszerre eléjük toppan egy magyarruhás, 23 év körüli legény — Karabás kísérlőjének cinkosa — és felszólítja őket, adják vissza a pénztárcáját, amelyet ő elvesztett és Karabás megtalált. Hiába állította a megrémült Karabás, hogy ő semmiféle pénztárcát sem ta-

lált, az idegen megmotozta őket. Motozás után az idegen bocsánatot kért, hogy ártatlanul gyanúsította őket és miután konstataulta, hogy a tárcá nincs náluk, eszeveszetten futni kezdett. Karabás el is hitte a mesét, — de mily nagy volt a rémülete, hogy 670 korona készpénze hiányzik. Azonnal a rendőrségre sietett, ahol jelentést tett idegen tettesek ellen. A nyomozás megindult.

A chrónikus bronchial-hurut ellen sikerült oly szert találni, amely a hurutos tüneteket gyorsan visszafajtja, az étvágyat előmozdítja és az elgyengült testet erősíti; ezen szer a „Sirolin-Roche”. Az orvosok által kipróbálva és ajánlva, kitűnő hatásánál fogva gyorsan ismertté és kedvelté vált, mivel még régi, elhanyagolt bajoknál, ahol már semmiféle szer sem használt, kiválóan beválik. „Sirolin-Roche” gyógytárakban kapható.

TÁVIRATOK.

A király vadászatai.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Eisenerzből jelentik, tegnap ott két udvari vadászat volt. Az egyik, amelyen a király is részt vett, reggel 5 órakor kezdődött. Ez alkalommal tíz szarvas és három zerge esett zsákmánnyul. A másik vadászat délután volt, de ezen nem vett részt a király, mert este kirándult a Leopoldstein-kastélyba.

A választói jog reformja.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” ered. távirata.) A választói jog reformján nagy buzgalommal dolgozik a kormány s már híreket is kolportálnak a reform méreteiről. Ez ellenőrizhetetlen hírek a következőképen körvonalazzák a reformot:

A választói jog általános s a vagyoni censzt teljesen elejtik. Választó minden 24 évet betöltött magyarol irni és olvasni tudó honpolgár. Választók azonkívül erre való tekintet nélkül az önálló kereskedők s azok, akik iparigazolvánnyal bírnak, valamint minden katonaviselt ember. A választás körjegyzőségekként történne. Hogy titkos legyen-e a választás, ezt a kérdést a hírek szerint egyelőre nyitva hagyják, mert a kormány előbb tanulmányoztatja a titkos választások módját s azután majd a minisztertanács dönt véglegesen. A reform alapján a kerületeket a magyarságra előnyös módon beosztják, módosítják a kuriai biráskodásról szóló törvényt s az etetés-ítatást, valamint a fuvarkötségeket teljesen betiltják. A reform keretében azt tervezi azonkívül a kormány, hogy a képviselőket feleskettik az alkotmányra, úgy mint Angliában.

Félhivatalos oldalról a választói reform dolgában egyszerűen konstatalják, hogy a kormány lelkiismeretesen dolgozik a választási törvényjavaslat előkészítésén, de még ma abszolúte meg nem állapítható, hogy a fontos munkában mikor jut el a befejezés stádiumához s mikor lesz a törvényhozás elé terjeszthető. Annyi bizonyos, hogy amint a tárgyalás lehetősége és ideje elérkezik, a kormány késedelem nélkül a törvényhozás elé lép a törvényjavaslattal. Minden egyéb állítás csak üres kombináció. Valamint mesemondás az is, hogy erre a dologra nézve a kormány tagjai között nézeteltér s forogna fenn, mert egy nem létező törvényjavaslat tárgyalásának időpontja fölött még beszélgetni vagy eszmét cserélni sem lehet.

Elhunyt tanár.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” ered. táv.) Ádám Gerzson, a nagyhirű nagykőrösi tanár, Arany János kortársa, ma meghalt.

Az angol hajóraj Fiumében.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Fiuméből jelentik, az angol középtengeri hajóraj, mely Beresford lord parancsnokságával most az Adriára érkezett, augusztus végén valószínűleg ellátogat Fiuméba. A látogatás napját még nem tudják.

Egy hírlapíró halála.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Dr. Bán Zsigmond, a jónevű hírlapíró, tegnap meghalt. Temetéséről a budapesti újságírók egyesülete gondoskodik.

A budapesti malomsztrájk.

Budapest, aug. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti malmok és munkásaik között teljes a szakadás. Mindkét fél teljesen elzárta magát egymástól s békére most már egyáltalán nincs kilátás.

Az orosz események.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Revolvól sürgönyzik, a fellázadt tengerészek fölött szombaton hoz ítéletet a haditörvényszék. A lázadókat előreláthatólag mind halálra ítélik s csak nagyon kevesen kapnak más büntetést. Mivel tartanak attól, hogy a kikötőben szigorú ítéletének hallatára a kikötőben horgonyzó hadihajók legénysége föllázad, a hadihajókat elrendelték a kikötőből.

Budapest, augusztus 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervári jelentés szerint a sztrájkok úgy Szentpétervárott, mint Moszkvában, Varsóban s a többi nagyobb városokban is megszűntek.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1906. augusztus 10.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzése.

B u z a	Kilogr.	100 kilogr. ára		Kilogr.	100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	75	14.35	14.55	79	15.15	15.35
Pestvidéki	74	—	—	78	14.90	14.05
Bánsági	75	—	—	79	—	—
Bácskai	74	—	—	77	—	—
Szerbiai	76	—	—	79	—	—

Egyéb gabonaneműek		100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig
Rozs	elsőrendű	—	—
”	középmínőségű	—	—
Árpa	takarmányáru I. r.	—	—
”	másodrendű	—	—
Köles	—	—	—
Zab	elsőrendű	—	—
”	középmínőségű	—	—
Tengeri	belföldi új	—	—
”	román vagy bolgár	—	—
”	cinquantin	—	—
Repece	káposzta	—	—

Határidő-üzlet.

Budapest, augusztus 10. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre) . . . . . 14.82—
 Buza (áprilisra 1907.) . . . . . 15.40—
 Rozs (októberre) . . . . . 12.40—
 Zab (októberre) . . . . . 12.72—
 Zab (áprilisra 1907.) . . . . . 13.04—
 Tengeri (augusztusra) . . . . . 12.40—
 Tengeri (májusra 1907.) . . . . . 10.62—

Nyilttér.*

**Robitschi „Tempelforrás”
borral**

rendkívül üdítő és egészséges.

Magyarországi főraktár:
Hoffmann Józsefnél Budapest, Báthory-utca 8.

(755a-4.3)

* Az orvosi alatti közzétételért nem vállal felelősséget a szerk.

Közgazdaság.

Ingatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1906. évi július hó 13-tól augusztus hó 9-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltozás történt:

Ugrinov Szvetozár tulajdonát képező 260 négyszögöl házhelyet megvette Berkovics Bernát 2040 koronáért.

Weiterschan Péter és Magdolna tulajdonát képező 95 négyszögöl házhelyet megvette Sper Mátyás és Zsuzsanna 160 koronáért.

Piperszki Pája és Mária tulajdonát képező 4 hold szántót megvette Gardinovaeski Mita 3000 koronáért.

Mutz Bogolyub tulajdonát képező 1 hold szántót megvette Mutz Pera 490 koronáért.

Turinszki Ráda tulajdonát képező 1147. sz. házat megvette Gebharat Verona 1400 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyzettek a Nagybecskereken, 1906. évi augusztus hó 10-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	6.70 korona
kétszeres		7.20
rozsa		6.—
árpa		5.—
zab		6.20
kukorica		6.20
uj		—
repce		14.—
széna I.		5.—
II.		4.50
szalma I.		4.—
II.		3.—
burgonya 1 kilogr.		—8
marhahús I. 1 kilogr.		1.28
II.		1.20
borjú hús		1.60
disznó hús		1.60
juh hús		1.04
zsir		1.68

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1906. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.

Pancsováról: délután 5 óra 40 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc.

Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 48 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 p.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.

Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p.

Bégaszentgyörgyről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 ó.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 48 p.

Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.

Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 33 p.

Bégaszentgyörgyre: (keskenyvágányú vonal) délután 12 óra 20 perc.

ZONGORA-LECKÉKET

jutányosan ad
Kozmáné Gizella

Alkotmány-utca 17.

(518—x.24)

Cook és Johnson

amerikai

patent tyukszem-gyűrűi

(törvényesen védve)

ma az egyedüli szer, a mely az iszonyu tyukszem-fájdalmakat azonnal megszünteti és minden gyökért feltétlenül kipusztít.

Ma ez a világ legjobb szere.

Minden szenvedőnek melegen ajánlható.

1 darab 20 fillér, 6 darab 1 korona.

Kapható Nagybecskereken: Basch Ernő, Décsi Ignác és Jakobi Hermann gyógyszerészeknél, valamint a monarchia minden gyógyszerárán és drogueriájában. (662—6.5)

5825. szám. 1903.

770—3.2

Pályázati hirdetmény.

Zsombolya községben üresedésben levő községi szülésznői állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint kérvényüket oklevéllel és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelve hozzám folyó évi augusztus hó 28-ig betérjesszék, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

A községi szülésznő évi fizetése 240 korona, ezenkívül minden szülésnél való közreműködésért és a gyermekágyasnak 8 napi ápolásáért jómóduaktól 4 korona, kevésbé jómóduaktól 2 korona díjat szedhet. A községi előjáróság által szegényeknek nyilvánítt szülésznőknél ingyen tartozik eljárni.

Zsombolya, 1906. évi augusztus hó 7.

Főszolgabíró szabadságon:

Ifj. Tullics György,

tb. főszolgabíró.

Több modern üzlethelyiség

kiadó Pancsován, az Erzsébet-téren (kis plaetér) ujonnan épült palotaszerű sarokházamban.

Bővebb értesítést ad

Theodorovits György Temeskubinban és Kotits Mita Pancsován.

(773—3.1)

Egy jókarban levő

könyvszekrény

(üvegtáblával)

megvételre kerestetik.

Ajánlatokat a kiadóba.

(781—x.15)

Csenei járás főszolgabírójától.

3490. szám. 1906.

774—3.1

Pályázat.

Lemondás folytán üresedésbe jött kécsai körorvosi állásra, amelynek javadalmazása évi 1400 korona készpénz, továbbá halottkémlésért esetenként 40 fill., beteglátogatási díj nappal 60 fill., éjjel 1 kor. 20 fillér és végül a községben teljesítendő husszemle után a szabályrendeletileg megállapított díjak szedése.

A körhöz tartozik: Román-Kécsa, Horvát-Kécsa (egybeépített községek) és Klári.

Felhivatnak pályázni óhajtók, hogy kérvényüket szabályszerűen felszerelve f. évi szeptember hó 10-ig a csenei járási főszolgabírósághoz nyujtsák be.

A megválasztandó körorvos a megyei orvosi nyugdíjintézetbe tartozik belépni.

Megjegyeztetik végül, hogy a javadalmazás felemelése iránt az eljárás folyamatba tétetett.

Csene, 1906. évi augusztus hó 6-án.

Uzbasich Gáspár,

főszolgabíró.

Használt

boroshordók

megvételre kerestetnek.

(761—x.5)

Cím a kiadóhivatalban.

Fény község előjárósága.

1216. szám 1906.

772—2.2

Pályázat.

Az üresedésben levő végrehajtó-kézbesítői állás sürgősen betöltendő; felhivatnak az ezen állást elnyerni óhajtók, hogy okmányokkal felszerelt kérvényüket alulírott előjáróságnál nyujtsák be.

Évi fizetés 800 korona, a román nyelvben jártasság megkívántatik; az állás azonnal elfoglalandó.

Kelt Fényen, 1906. évi augusztus hó 8-án.

Fény község előjárósága.

— Két —

butorozott szoba

— kiadó —

Deák Ferenc-utca 7. sz. a.

(715—x.21)

HIRDETÉSEK

felvétetnek a

„TORONTÁL” KIADÓHIVATALÁBAN.